

Crimă perfectă

Numeroase sint activitățile — organizate din toate „direcțiile” — pentru comemorarea a trei ani de la evenimentele singeroase din decembrie 1989. De la organizații abia încropite, până la Parlament se întrec în sedințe, simpozioane, parastase, omagieri... Când singurul și cel mai firesc omagiu ar fi ADEVĂRUL — cine sint criminalii, morali și înfăptuitori! Nu e cinste mai mare pentru un popor, cum de altfel și pentru un individ, decât cunoașterea, spunerea și recunoașterea adevărului. Dar dacă, vorba președintelui reales, nici ucigașul lui Kenedy nu se cunoaște, cum am putea noi, aici în Balcania, să aflăm vinovații de genocid — cei care au tras și cei care au ordonat... tragerea? Ca să nu mai vorbim de crimele săvârșite pe parcursul a 45 de ani de... adevăr comunist, de fericire și progres — mulți dintre veteranii epocii poleite cu minciună sint, acum, în fruntea unor organisme ale celor trei puteri ale Statului de drept. (Eu aș spune ale statului pe loc). Este, desigur, rezolvarea acestei probleme o atribuție a justiției. Dar dacă justițarii sint după chipul și asemănarea celui care le-a pus balanța dreptății în mină, atunci... putem aștepta învierea lui Kenedy (și el, tot președinte!).

Dacă în romanele politiste — prin geniul autorului — există crime perfecte, în România sfârșitului de veac XX s-a reușit performanța unui genocid perfect. Au fost uciși și răniți mii de oameni, pentru simplul motiv că-și doreau o viață omenească, dar iată că nici după trei ani nimeni nu știe nimic. S-au depus zeci de mii de mărturii, s-au strins, la timpul respectiv, tone de probe materiale, dar... Adevărul nu-i un dar. Trebuie curerit, mai ales atunci când deținătorii acestuia sint, ideologic, veterani minciunii.

Traian SUCIU

Poate, armata roșie!

Deși în decembrie 1989 s-au tras în Sibiu peste 1 milion de proiectile de toate calibrele (atît de la sol, cît și din aer), canonadă ce a lăsat în urma ei 97 de morți, 217 de răniți, 62 de orfani, peste 30 de invalizi și 41 de imobile avariate, încă nu au fost descoperiți „teroriștii”, în ciuda faptului că, înainte de declanșarea confruntării, un avion Rombac debarcase 78 de persoane, care au dispărut apoi în mod misterios. Puterea tace. Justiția tace. În aceste condiții, avînd în vedere că cele mai multe victime s-au înregistrat între UM 01512 și Miliție, răspunsul la întrebarea „cine a tras în noi?” ar putea fi: „Armata roșie”. Nu de alta, dar așa se numea strada dintre cele două instituții, la acea vreme... (M.G.)

RECVIEM

O, brad frumos

de Radu Gyr

O, brad frumos, ce sfînt părea
în altă sărbătoare.
Mă văd copil cu păr bălat
și ochii de cicoare.
Revăd un scump și drag cămin
și chipul mamei sfînte,
Imagini de Crăciun senin
mi-apar și azi în minte.
Un brad cu daruri și lumină
în amintiri s'arată.
În vis zîmbește ca un crin
copilul de-altădată.
Întregul cer era deschis
deasupra frunții mele.
Azi string doar pulbere de vis,
și numai scrum de stele.
Copil bălat, Crăciun și brad
s'au stins în alte zile.
Azi numai lacrimile cad,
pe-ngălbenite file...
Azi nu mai vine Moș Crăciun
cu barba-i jucăușe,
ci doar tristețile mi-adun
să-mi plîngă lingă ușe...
În beznă temniței mă frîng
sub grele lespezi mute.
Și'mpovărat de daruri plîng
pe amintiri pierdute.
Omătul spulberat de vînt
se cerne prin zăbrele
și-mi pare temnița mormînt
al tinereții mele...

Comemorare în tristețe și neadevăr

Lipsindu-le un monument-simbol al lor, spiritele celor căzuți în decembrie 1989, la Sibiu, în înfruntarea cu ucigașii, își dau întâlnire, de trei ani încoace, în Piața Mare la statuia cărturarului din Avrig. Cei ce au deținut și mînuit armele în acel decembrie înșingărat au monumente, ceilalți — victimele lor — ba. Dar, despre morți, fie că li se spune ori chiar sint eroi, martiri, sau victime, numai de bine!

Treptele soclului statuii lui Gh. Lazăr s-au dovedit neîncăpătoare, pentru oficiali, la comemorarea celor trei ani de la revolta anticomunistă. În schimb, piața unde a curs sînge a rămas mai mult goală... Morții — fie ei eroi, martiri, sau numai victime — sint comemorați în devălmășie, atît de către cei ce le-ar fi putut împărtăși

soarta, cît și de către cei care, atunci, la vremea vărsării lor de sînge, le hotărâu destinul...

Pentru limpezirea lucrurilor și înseninarea — lumina — sufletelor și minților oamenilor acestui neam lipsește elementul decisiv: ADEVĂRUL. Nu-l rostesc tocmai cel ce se tem de el, aceiași care au făcut sluj minciunii comuniste, ei cei care se dovedesc a nu fi în stare să ia Calea Damascului, chiar dacă, fariseic, bat mătăni și se închină cu același cinism și cu aceeași nerușinare cu care au săvîrșit crime ori au fost complici la ele.

Altfel, la comemorare, doar prin glasul părintelui greco-catolic, Pompei Onofrei, octogenar trecut prin infernul temnițelor comuniste s-a înălțat cuvînt de rugăciune către Atotputernicul Dumne-

zeu, spre iertarea și odihna sufletelor tuturor eroilor neamului. Ruga sa a fost pentru toți cei căzuți pe cîmpurile de luptă, ca apărători ai gliei și credinței străbune, pentru cei exterminați în închisorile și lagărele comuniste, ca și pentru cei căzuți în luptele din munți în înțeleștarea cu aceeași fiară anticristică și antinațională, cît și pentru cei căzuți în piețele orașelor țării în acel decembrie al speranțelor, înșelate și ucise...

În România tuturor originalităților și a tuturor posibilităților, doar calea ADEVĂRULUI se dovedește a fi o Golgotă inaccesibilă. Ne-rostirea celor drepte fi condamnă la viețuirea în ticăloșie, deavala, pe victime și pe călăi, pe eroi și pe mișei.

prof. Nicolae POP

Sfîrșituri

Sfîrșitul de an ne găsește pe foarte mulți dintre noi aproape sfîrșiți. Spun aproape pentru că puțini mai sint cei cu adevărat „interesati” să-și dea... obștescul sfîrșit, acum cînd costul întregului ritual al înhumării depășește chiar și salariul președintelui. Cu voia Domnului deci, fiecare caută să se tirească de azi pe mîine, preferînd în străfundul sufletului său unei morți de erou, o viață de... martir. Pentru că eroii se uită mult prea repede, ceea ce dăinuiește fiind din păcate doar emanția lor, care în unele cazuri se dovedește a fi deosebit de toxică! Cel mai elocvent exemplu ni-l oferă în acest sens Sibiu, pentru care au fost nevoie de trei ani de zile spre a i se recunoaște, în sfîrșit de către proprii conducători ceea ce o lume întreagă i-a recunoscut necondiționat — calitatea de oraș-martir al Revoluției din decembrie '89. Probabil că cei aproape 100 de morți descoperiți după un prealabil... recurs la memoria șefului Procuraturii Militare s-au dovedit a fi totuși suficienți, pentru „promovare” în categoria amintită și a municipiului de pe Cîbin. Asupra acestei repunerii în drepturi legitime a Sibiului, de către

Legislativ, n-am avut încă prilejul să vă informăm datorită grevei tipografilor, care, în sfîrșit au acceptat să încheie un compromis cu guvernul, care le-a cam promis dublarea salariilor, pe la sfîrșitul anului 1993, cînd poate că 40 000 lei va reprezenta prețul unui singur jambon de porc. Înălții noștri demnitari vor fi apreciat probabil, că lumea nu începe și nici nu se sfîrșește cu presa care oricum deformează imaginea României în străinătate, singura imagine agreată de către președintele Iliescu fiind în acest context cea oferită de... Ape, adică răsturnată!

Și uite așa, răsturnîndu-ne, potîcnîndu-ne, împletîcîndu-ne, am mai parcurs un an în care au luat sfîrșit și grevele și cursurile studenților și comemorările de la Timișoara, toate întru liniștea actualiei puteri care-și poate continua în voie opera de edificare a... vechii orînduirii, operă ce încununează sfîrșitul — conform reciprocii unui celebru adagiu al lui Ovidiu — „finiș coronat opus” (sfîrșitul încununează opera). Oricum, indiferent de accepțiune totul pe lumea aceasta are un sfîrșit!

Ion GÎENOD

Încheierea anului aniversar Brukenthal

Marti, 15 decembrie, la ora 10, în prezența unui numeros public, a avut loc încheierea anului aniversar Brukenthal. Împlinirea a 175 de ani de la deschiderea pentru public a colecțiilor baronului Samuel von Brukenthal a prilejuit vizitatorilor reîntîlnirea cu colecțiile originale ale celui care a implantat în centrul Sibiului un așez-

zămînt cultural unic ca valoare prin aceste părți ale Europei. Cu această ocazie Palatul Brukenthal a găzduit cinci expoziții, Muzeul de Istorie Naturală patru expoziții, iar Muzeul de Istorie sașe expoziții, care, opînm noi, au reușit să aducă un suflu nou în viața muzeisticii sibiane. Temeinic organizate, unele dintre aceste ex-

poziții au plecat chiar pe itinerariile Europei. Credem că nu este lipsit de importanță să enumerăm titlurile acestor manifestări (despre care ne-am ocupat pe larg la momentul deschiderii lor: Identități ale sașilor sibieni; Artiști ro-

(Continuare în pag. a IV-a)

Marius GHEORGHIU

„Copiii vor simți sărbătoarea Crăciunului!”

— interviu cu dl. Silviu BOGDAN, director administrativ al Taberelor din cadrul Inspectoratului Școlar Județean Sibiu —

R: Ce a organizat Inspectoratul Școlar pentru vacanța de iarnă care se apropie?

B.S.: Vor fi două tabere de iarnă, la Șanta și Păltiniș pentru perioadele 21 decembrie — 28 decembrie 1992 și 3 ianuarie — 9 ianuarie 1993.

R: Cine va beneficia de aceste tabere?

B.S.: Copiii din județul nostru, prioritate având cei din Copșa Mică și Mediaș, dată fiind poluarea din acea zonă. Dar o să fie și elevi din Constanța, București și Arad.

R: Care este prețul, numărul de locuri și condițiile pe care le oferiți?

B.S.: Prețul îl considerăm rezonabil: 550 lei pe zi de elev, în care se include cazarea și masa. Vor exista 160 de locuri pentru Șanta și 110 locuri pentru Păltiniș.

R: Ce activități se vor oferi acolo?

B.S.: La Șanta va fi tabără de matematică, cu participarea olimpicilor sibieni și conștanțeni, sub îndrumarea d-lui prof. inspector Popa Ioan. La Păltiniș se face tabără de inițiere în ski. Între 28 și 31 decembrie se organizează revelaioane. La fel la Cisnădioara și Săliște I. Se va organiza și seara de Crăciun. Copiii vor simți sărbătoarea Crăciunului. De aceea s-au reparat sobele, s-a pus la punct aprovizionarea cu lemne, vor fi televizoare color, video, etc. Inspectoratul Școlar ne-a ajutat sub toate aspectele.

Lucian FILIP

Pomul de Crăciun

Luni, 21 decembrie la Biserica Ursuline, din grija Bisericii Române Unite cu Roma, prin Vicariatul Sibiu s-a organizat Serbarea „Pomului de Crăciun”. După sfânta liturghie, Corul Tineretului, dirijat de prof. Eugen Erze și Corul Bisericii Greco-Catolice din Sibiu, dirijat de preotul Nicolae Popa au interpretat colinzi. Un cuvânt de suflet a fost rostit de preotul protopop, prelat papal, monseniorul Onofreiu Pompeiu. (M.G.)

Noi însemne monetare

Începând cu data de 21 decembrie a.c. Banca Națională a României va pune în circulație o nouă emisiune monetară compusă din trei însemne. Este vorba de bancnota de 500 lei care va circula simultan cu actuala bancnotă de aceeași valoare, fiind imprimată pe hirtie filigranată, în cenușiu închis, maro-roșcat și albastru, având pe față portretul sculptorului Constantin Brâncuși și imaginea lucrărilor „Coloana infinitului” și „Pasărea măiastră”, iar pe verso cele ale lucrărilor „Domnișoara Pogani”, „Oul” și „Cocoș”.

A doua unitate a emisiunii este o bancnotă de 200 lei, imprimată tot pe hirtie filigranată, având pe față portretul naturalistului Grigore Antipa și imaginea vasului „Tudor Vladimirescu”, ale vechiului far de la Sulina și un peisaj din Delta Dunării. Pe verso bancnota reproduce o hartă a Deltei Dunării, imaginea unui năvod pescăresc și ele-

mente din fauna Deltei. Ambele bancnote sunt protejate contra falsificării prin inscripții speciale cu cerneală magnetică și fluorescență, fir de siguranță și texte scrise în undă.

Cea de-a treia unitate a emisiunii este o monedă de 5 lei, din Oțel placat cu nichel, având pe avers stema României și anul emisiunii, iar pe revers valoarea (5 lei) flancată de trei frunze de stejar cu inscripția România. Noua monedă va circula paralel cu vechea monedă de 5 lei, emisiunea 1978. Fiind, cu siguranță, o nouă emisiune fără acoperire, Banca Națională a României interzice scoaterea din țară a celor trei noi însemne monetare.

Știut fiind faptul că banii n-aduc fericirea ci în economia de piață... prețuri noi, măsura Băncii Naționale a României n-are darul de-a ne liniști. Ba așa spune chiar dimpotrivă!

Ion GÎRNOD

FELICITARE

Sindicatul Liber al Pensionarilor din județul Sibiu, cu sediul în Bulevardul Victoriei nr. 8, cu ocazia sărbătorilor de Crăciun, Anul Nou și Bobotează, transmite tuturor membrilor săi, multă sănătate și „La mulți ani!”.

MUZEU ÎNCHIS

Datorită sărbătorilor, în perioada 24—28 decembrie și 31 decembrie — 5 ianuarie Muzeul Brukenthal, Muzeul de Istorie și Muzeul de Științe Naturale vor fi închise. (M.G.)

PROGRAM

Miercuri, 23 decembrie

7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova • Telematinal. 10,00 Actualități. 10,10 Calendarul zi-

lei. 10,20 Dimineața copiilor. 11,20 Bună dimineața la Moș Ajun! 12,00 Ora de muzică. 13,10 Concert de colinde. 14,00 Actualități. 14,15 Ajunul de Crăciun. 15,30 Drumuri în memorie. 16,00 Datini străbune în seara de Crăciun. 16,25 Repere moldave. 16,55 Actualități. 17,00 Gala UNICEF. 18,15 Bună seara la Moș Ajun! (I). 20,00 Actualități. 20,35 Sport. 20,45 Film serial „Dallas” (191). 22,00 Bună seara la Moș Ajun! (II). 23,30 Actualități. 23,40 Bună seara la Moș Ajun! (III). 0,30 Peter's pop show '92 (I).

Restauratorul e și el doctor

Dialogul cu domnul Dan Octavian Paul, restaurator de 17 ani la Laboratorul metale din așa-numita „Casă albastră”, m-a surprins — deși eu eram preavirșnicul — oarecum timid. Nu pentru că vasul de bronz pe care l-a tot săltat în palmă asemeni lui Hamlet, interlocutorul meu valora câteva milioane, ci fiindcă decolul aducea a cabinet medical, numai bun pentru a fi aruncat pe o masă și spintecat, ori găurit cu ace de lungimea unei pompe de bicicletă. De despicat am despicat noi ceva, și anume firul în patru pe marginea profesiei sale, practicate de foarte puțini specialiști, aproximativ 500 în toată țara, aflată încă în zodia unui statut incert. Cum s-ar spune, am brodat puțin, dacă tot am pomenit de prințul Danemarciei, pe tema a lui a fi și a nu fi restaurator.

Ați înființat „Asociația transilvăneană a conservatorilor și restauratorilor”. De ce transilvăneană?

Așa s-au potrivit niște afinități de gândire. Mai este o asociație de acest fel, mai cuprinzătoare, pe întreaga țară, de care ținem și noi, dar descoperindu-i o idee simplist-sindicală, și așa zice, de tip vechi, ni s-a părut prea puțin. Noi vrem să fim mai cunoscuți, în consecință, să fim mai solicitați, să ne afiliem la organisme de specialitate internaționale cele mai reprezentative. De asemenea, să lămurim încă o simțită dependență față de Ministerul Culturii, care diriguiește prin funcționari, de aici rezultând posibilitatea unui anumit arbitrar, profesional depinzând de un trebuie al altora și nu de opțiunile proprii.

Cum devii conservator sau restaurator?

Dintr-un absolvent de liceu sau învățământ superior — istorie, chimie, arte plastice, biologie etc —, care urmează un curs special organizat de Ministerul Culturii. Mai ține un fel de curs Institutul de arte plastice „Nicolae Grigorescu”, dar el fiind prea scurt, doar de două luni, se poate vorbi de un trecut al gîștii prin apă. Cursul ținut de ministru e bine apreciat, chiar și în străinătate, care are și ea probleme cu definirea acestei profesii dar, totuși, el e prea general. Aceeași pregătire se revărsă și peste cel care lucrează la textile și peste cel care lucrează la metale, or lucrurile ar trebui să fie adîncite specializat. Și ar mai fi ceva. Respectivul curs este cotaț ca o pregătire post-universitară și nu ca o fără echivoc profesionalizare. Ca un lucru bun, să adaug că la Universitatea din Alba Iulia a apărut o secție specializată de pregătire a unor astfel de specialiști, la fel și la „Atheneum” din București.

Ce v-ați propus pentru început?

Cum v-am spus, o rapidă afiliere și recunoaștere internațională. Pe urmă, afirmarea problemelor noastre științifice și metodologice, în publicații proprii.

Ce fel de clienți aveți?

În primul rînd muzeele, ale căror exponate sînt supuse unei degradări naturale. Pe urmă, clienții particulari, care dacă apelează la neprofesioniști, își dau obiectul la distrus. În ambele cazuri e important să se intervină cînd trebuie, nu cînd e prea tîrziu. Cînd spuneam că vrem să fim cunoscuți, nu mă refeream la nu știu ce trufie intelectuală, ci la acordarea unei șanse în plus luptei cu ignoranța, adică să știe omul o dată că are un obiect de preț și, a doua oară, să-l ducă la „doctor”, nu la „felcer”.

Legat de termenul de obiect de patrimoniu, au apărut interpretări noi?

S-au făcut pînă acum, post-revoluționar, cam vreo trei definiții noi, dar nu merg, sînt în contradicție cu modul cum statuează proprietatea Constituția de azi. Tot așa nu merge nici termenul de muzeograf cînd de fapt ești muzeolog, adică un om care face știință și nu un om la toate, care bate cuie, aranjează expoziții, duce în spate, șterge praf sau mai știu eu ce.

Vă mulțumesc și vă rog, acceptați-mi de pe acum regretul și scuzele că interviul va cuprinde doar o parte din cele discutate.

Stefan MIHAI

EXPOZIȚIE

Recent, la Casa Armatei din Sibiu a avut loc vernisajul unei expoziții de artă fotografică ce punctează acest sfîrșit de an. Ea reunește artiști fotografi consacrați premiați în țară și străinătate. Între ei, dl. Cristian Găvănescu, pentru valoarea lucrărilor expuse în ultimii trei ani, a primit un premiu „Foto-An '92”, în valoare de 10 000 lei.

Cu acest prilej dl. Gheorghe Lăzăroiu, președintele Fotoclubului „Orizont” — a ținut să amintească eforturile deosebite prin care, instituțional și organizatoric, a fost pusă în evidență munca artiștilor fotografi.

Finalul a aparținut colindelor, odată cu urarea de „Sărbători fericite” și „La mulți ani”. (L.F.)

S. R. L.

str. Samuel Brukenthal nr. 2
tel. 41 81 08; 41 59 98; 41 52 10;
41 81 18 (prefix 92)

Redactor șef: Traian Suciu • Secretari redacție: Ioan Ro-dean, Eugen Săucea • Redactori: Gabriela Bălan, Natalia Droc, Lucian Filip, Marius Gheorghiu, Ion Gîrnod,

Stefan Mihai • ISSN 1220 — 8124 •

Tiparul: POLSIB S.A. Sibiu

PLUMB

Au trecut trei ani de la Revoluție. Vreme în care s-au născut tot mai puțini copii, timp în care bolile, sărăcia și nelalocul sufletului ne-au rărit rindurile. Asemeni unei case zguduite de cutremur, care și-a pierdut tencuiala, brăzdată de crăpături din care cărămizile scot limba la noi, cu uși vraște, spinzurind în țitini, casa noastră, patria, zace într-un nor de moloz devenit o ceață pe care n-o risipește nici un soare și nici un vânt. În locul curcubeului a apărut un cearcăn, în locul pogoririi unui duh sfânt, se înalță, de la focuri mocnite, fumuri de pucioasă.

Cind ultima gaură de curea a devenit prisoselnică, cind auzului i s-a poruncit să nu mai primească decît cuvîntul mincinos, oropsiții au ajuns în stradă, ieșiți nu numai din case, dar și din ei înșiși, evadînd din starea de preambalați și renunțînd la garanțiile fricii. Exact cîți au fost pe Cîmpia Libertății, nu se știe, exact, cîți n-au fost pe acolo, nu se cunoaște. Numai morții pot fi numărați, numai cei răniți pot fi priviți dînd din mîini la cărucioarele lor.

Și, totuși, un plumb a trecut prin fiecare. Pîrjolînd prin bucurie și speranță în acele zile, prin nedumerire și stupeoare mai pe urmă, prin sentimentul trăirii exilului Bălcescului astăzi. Un plumb despre care nu se mai știe de-i cald sau rece, dacă e bacovian căzut în poala unui palton.

Zadig

13 Decembrie 1918 - Decembrie 1989 și 1992

Instaurarea regimului comunist în Rusia, în anul 1917, a avut ca efect crearea de mișcări revoluționare și în alte state. Lenin a avut înscris în planul său politic comunizarea Europei de Est, țări în care a introdus propagandă, infiltrîndu-i în rîndul populației. În Ungaria Bela Kun (1886-1939). În timpul prizonieratului în Rusia, în primul război mondial, acesta a luat legătura cu bolșevicii lui Lenin, devenind membru al partidului comunist; Revenind în Ungaria în 1918, a participat la introducerea dictaturii proletare în această țară în perioada martie-iulie 1919. A fost comisar al poporului pentru afacerile externe. Armata română a pus capăt acestei republici, restabilind ordinea firească.

Agentii bolșevici, debarcați din Rusia bolșevică, au fost infiltrați în rîndul muncitorimii din România. Aceștia au organizat acțiuni destabilizatoare, îndemnînd muncitorii să lupte pentru revenirea politică și economică.

La încheierea războiului țara s-a găsit într-o situație grea, atît organizatoric cît și economic. De această premiză au profitat dușmanii noștri. Ca urmare a agitațiilor comuniste, la începutul lunii decembrie 1918, au intrat în grevă muncitorii de la tipografiile „Sfetea și Minerva” din București. Cereau recunoașterea comitetelor de întreprinderi (dominate de agenți sovietici), iar în 13 decembrie 1918 au făcut manifestații de stradă în favoarea

primului stat socialist din lume — URSS — la care s-au aliat și alte mase de muncitori. Au propagat cea mai ordinară minciună în sensul că România Mare s-a format prin cuceriri coloniale. Această manifestație producîndu-se numai la două săptămîni de la 1 Decembrie, cînd s-a proclamat Marea Unire. Din afirmațiile lor rezultă că provinciile alipite de Patria Mamă, aparțin statelor vecine. Adevărată trădare de țară. Această mentalitate, în rîndul comunistilor, a durat pînă prin 1960.

Minți infierbîntate și inconștiente, poate chiar diversioniste, azi, la finele anului 1992, vor să aniverseze „eroii” din 13 decembrie 1918, care au dat dovadă de înaltă trădare, prin plăcute comemorative alături de adevărații eroi ai României, care și-au sacrificat viața în 16-22 decembrie 1989 pentru cel mai magnific ideal: LIBERTATEA.

Între 16-22 decembrie 1989, după 45 de ani de genocid, material, moral și cultural, paharul s-a umplut, s-a produs scînteia descătușării, „mămăliga” a explodat. S-a produs o adevărată revoluție — schimbarea prin violență a unui regim nefast, strălîn poporului român, cu o altă ordine socială: DEMOCRATIA. Acest fenomen este în plină desfășurare, cu sau fără voia nomenclaturii, procesul este ireversibil.

În 16 decembrie 1992 la orele 6, toate utilajele tipografice s-au oprit. S-a declanșat greva generală organizată de Uniunea Sindicatelor Tipografilor din România. Cererile

muncitorilor tipografi sint juste. Dar ne punem întrebarea de ce syndicatele din tipografia n-au declanșat greva cu 2-3 luni mai devreme, sau mai tîrziu. De ce chiar în perioada aniversării a trei ani de la revoluția din decembrie 1989? Coincidență?! Diversiune?! Istoria va dezlega enigma. Azi poporul a ajuns să se situeze pe pozi-

ția suspiciunii.

O altă coincidență este montarea plăcuței pe statula lui Matei Corvin la Cluj de către dl. Funar Gh., act ce se suprapune pe aniversarea celei mai mari sărbători a României: Unirea cea Mare. Evenimentele arătate se leagă între ele. Rămîne ca cititorul să tragă concluzia.

Vasile GIURGIU

Tineretul față în față cu politica

Este lucru știut că în perioada premergătoare evenimentelor din decembrie 1989 tineretul a avut o atitudine contrară puterii comuniste. Chiar dacă aceasta era, cel mai adesea, pasivă, în decembrie '89 tinerii uciși au spălat umilinta a patru decenii și au dăruit României o credibilitate pe care nu a avut-o nicio dată în anii teroarei roșii. S-a observat încă o dată că tineretul nu a acceptat și nu va accepta totalitarismul, indiferent de natura sa. Avem un tineret care s-a remarcat în concursuri internaționale, dar are nu e suficient pus în valoare.

În ultima perioadă asistăm cu regret la exodul tinerilor spre Occident, în căutarea unei situații mai bune. Ceea ce la noi în țară e imposibil de realizat. Cu toate acestea România are nevoie de noi aici, acum. Este adevărat, oamenii simt frica de schimbare. Mentalitatea persistă deoarece nu s-a înțeles bine în ce constă acest lucru. Poate dl. Iliescu dorește o compromitere a reformei, prin aplicarea unor idei originale, sau domnia sa încă nu s-a acomodat cu acest sistem democratic.

Tinerii sint preocupati și de problema monarhiei. Aflăm, în sfîrșit, acum lucruri neștiute pînă mai ieri despre această instituție și despre persoana Majestății Sale Regele Mihai. Noi, tinerii, ne întrebăm de ce puterea actuală nu-i acordă vizele Majestății Sale? Doar sintem un stat de drept.

Istoria contemporană a României neocamdată nu a apărut. Ne întrebăm de ce? Știm foarte bine ce rol a avut partidul comunist. Treceam prin momente dificile, mai ales noi tinerii. Dacă intrăm într-o librărie nu ne putem permite să cumpărăm cartea preferată. Și toate acestea din cauza democrației originale, aplicate în continuare cu nonșalanță.

Țara noastră are o școală de tradiție, cum multe țări și-ar dori. Avem specialiști, profesori, oameni de știință capabili a ne pregăti pentru viitor. Numai cu acești tineri, bine pregătiți România are șansa de a reveni la vechile tradiții și de a intra în Europa.

Florin BICA
— elev —

XVI — A DOUA IMPIETATE

În ziua de 21 decembrie, Ioan Marcu și-a reparat mașina, iar în ziua de 22 a plecat cu ea la servici. [...] Pe la zece, însă, se întoarse acasă și le anunță pe flică și pe soție că, așa cum era de așteptat, nu s-a prezentat nimeni la lucru. S-a așezat în fața televizorului unde a rămas, împreună cu fiica lui, pînă s-a anunțat fuga lui Ceaușescu și s-au auzit imediat după aceea, în stradă, primele împușcături dinspre Calea Dumbrăvii.

— Mă duc și eu, sare fata de la locul ei.

— Și eu vin, zice tata.

Soția tocmai pregătea niște chiftele. Cînd i-a văzut gata de plecare s-a hotărît să-i însoțească și ea.

— Tu stai acasă și bate din palme, zise el în zeflemea, ca și alte dăți cînd venea vorba de politică. Făcea aluzie la faptul că ea era membră de partid, umblată prin sedințe, iar el nu, cu toate că a fost de mai multe ori „îmbiat” de către secretarul organizației de bază.

A ieșit brusc, fără să mai aștepte replica ei. Nici măcar nu s-a îmbrăcat în hainele de stradă, și-a tras numai pantalonii peste pijama și și-a aruncat în spate o canadiană. A parcat mașina undeva la intersecția dintre Calea Dumbrăvii și Mihai Viteazul, apoi a ieșit să se a-lătore mulțimii care se adunase în stradă. Fata s-a îndepărtat de el, s-a dus să-și întîlnească niste colegi aflați undeva mai încolo, iar el a înaintat cîțiva pași spre poarta unității militare. Cum s-a întîmplat exact, nimeni nu poate (sau nu vrea încă) să spună. Cert e că după un timp, cînd soția a venit totuși și ea la fața locului, a auzit vorbindu-se despre doi morți din rîndul civililor. A

VASILE AVRAM ZEUL din LABIRINT SIBIU, DECEMBRIE 1989

fulgerat-o gîndul că unul dintre ei ar putea fi chiar soțul. Și-a făcut loc cu coatele prin mulțime și, într-adevăr, i-a găsit trupul sfîrțec de gloanțe așezat undeva în tufele de trandafiri dintre trotuar și partea carosabilă a străzii. Era culcat pe spate, acoperit cu propria lui canadiană. Avea pe te de sînge și de praf pe tot trupul, abdomenul deschis, ochii încremeniți într-o privire fixă. Deasupra buzelor învinete cineva așezase, după datină, o monedă de un leu. [...]

L-au îngropat în ziua de Crăciun, în cîmîtirul din Turnișor, și numai după un timp, cînd s-a potolit nebulia din decembrie, l-au mutat în cîmîtirul mare, în locul special repartizat pentru cei căzuți în acele zile. [...]

XVII — ZVONUL ERA O CERTITUDINE

Părinții nici n-au știut că Anișoara plecase încă de dimineață la Sibiu, împreună cu un grup de colegi și prieteni care auziseră despre evenimentele din ziua precedentă și vroiau să fie de față la ceea ce bănuiau că avea să urmeze. Poate că i-ar fi anunțat, dacă nu s-ar fi hotărît în ultima clipă, tocmai cînd autobuzul se afla în stație. În fapt ținea foarte mult la părinți și nu se întîmpla să le iasă din vorbă. Era o fată cîmîntă și liniștită, abso-

școala de surori de cruce roșie și acum lucra la orfelinatul din Cîsnădie. Iubea mult copii; visul ei era să-și continue studiile pentru a ajunge profesoară.

La Sibiu, a participat, ca toată lumea, la mitingul din Piața Unirii. S-a amestecat în mulțimea care se adunase în spațiul larg dintre hotelul Bulevard și intersecția cu Calea Dumbrăvii, a aplaudat cînd s-a citit proclamația și a strigat în rînd cu toți refrenele revoluției. [...]

Anișoara a rămas pe loc, în stradă, împreună cu grosul mulțimii...

Pînă cînd deodată, ca la o comandă sincronizată, s-a auzit un răpăit de arme. În prima clipă nu și-a dat seama nici de unde vine zgometul, și nici că tăcîntul acela ritmic este cauzator de moarte. Numai cînd i-a văzut pe alții fugind cuprinși de panică, s-a refugiat și ea spre Calea Dumbrăvii, unde s-a adăpostit în spatele unui tei din marginea trotuarului, cam în dreptul magazinului Dioda. Auzea acum că șuierul gloanțelor vine de undeva din preajma miliției și securității, dar i se părea că și din cealaltă parte, dinspre Mihai Viteazul, răsuna tăcînt de arme, așa încît s-a hotărît să rămînă pe loc pînă se va potoli prăpădul. Stătea

ascunsă după copac, inima îi bătea puternic, mai ales după ce observă că gloanțele se îndreaptă și spre ea și că unul chiar mușcă puțin din scoarța copacului. Nu știa ce să facă: să mai rămînă acolo ori să alerge spre un adăpost mai sigur, cînd îi văzu pe doi dintre colegii ei din Cîsnădie ajutînd o bătrînică să traverseze strada. Îi strigă pe nume, iar ei întoarseră fața spre ea. „Anișoară, tu ești? Stai acolo, că venim imediat să te salvăm și pe tine”.

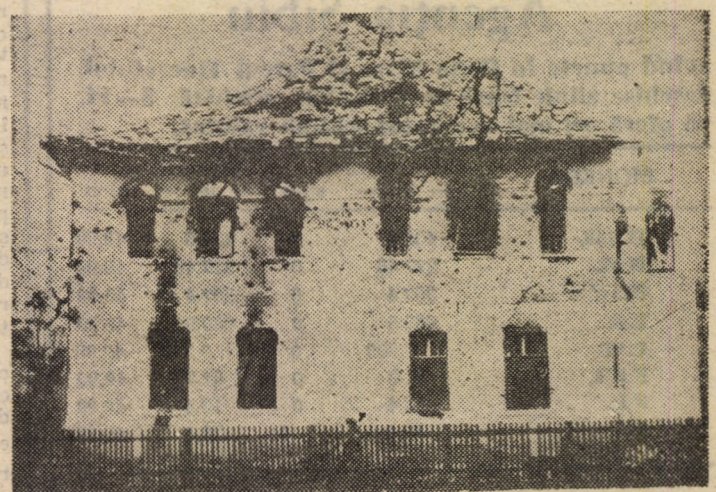
Dar nu mai avu răbdare pînă să se întoarcă colegii. Într-un răstimp cînd i se păru că răpăitul armelor s-a

mai potolit, ieși din dosul teiului și o luă la fugă spre treptele magazinului Dioda, unde văzuse că se adăpostiseră alte cîteva femei. O fată care era chiar în față se retrase un pas pentru a-i face loc. O clipă mai tîrziu ea simți că o stropește pe obraz și pe brațe ceva cald și viscos. Își privi pieptul și se văzu plină de sînge. Tipă ca din gură de șarpe, apoi privirea i se fixă în ceafa celei care sosise în adăpost numai cu cîteva secunde înainte. De acolo țîșnea sîngele: cald, abundent, roșu intens. ca și cum s-ar fi deschis sub pletele cafenii o fîntînă arteziană.

Anișoara s-a clătînat pe picioare și a căzut în brațele ei.

Cei din față au oprit o mașină și l-au rugat pe șofer s-o transporte la spital. Dar era, din păcate, prea tîrziu. [...]

(va urma)

Villa Branga

Foto: R. BALINT

Mica publicitate

VÎNZARE

Vind casă pe strada Calea Gușteritei nr. 39 Sibiu. (ca suprafață de teren 450 m.p.). (1690)

FELICITARE

S.C. „NEDEIA” SRL urează sărbători fericite și un călduros LA MULȚI ANI, onoratei clientele și în special celei din cartierul Vasile Aaron. (1691)

Notă

Dulciurile de sărbători

Pentru a putea pune în vinzare dulciuri la prețuri acceptabile, mai mulți patroni din Sibiu au încercat să se aprovizioneze cu aceste produse de la IOMCOOP (Omo-genezarea Mierii). Mergind (cu o zi înainte) să se informeze cind pot ridica marfa li s-a spus să vină a doua zi, vineri, 11 decembrie, la orele 13. Zis și făcut, numai că la ziua și ora stabilită, sosind cu banii și mijloacele de transport pen-

tru a ridica produsele, li s-a comunicat de către d-na Mărioara Lavu (șef secție rahat) că marfa este epuizată. Nu are rost să mai luăm în considerare timpul și carburantul irosit în zadar pe lângă nervii de rigoare, dar așa înțelegem mai ușor de ce găsim mai degrabă dulciuri orientale decît din cele autohtone. Nu degeaba zicea Ștefan cel Mare că e mai bine să închini țara la turci decît la alte neamuri... (M.G.)

Agencia de Turism

„FAN-TOURS” S. R. L.

Urează clienților și colaboratorilor „SĂRBĂTORI FERICITE”, „LA MULȚI ANI” și vă așteaptă în 1993 oferindu-vă:

- transport săptăminal în și din Germania
- excursii în țară și străinătate
- bilete de odihnă și tratament
- organizarea de tabere, cantonamente, mese festive, banchete.

Familia TRIFAN

Informații hotel SILVA, telefon 092/44 27 48

și 092/42 16 85.

— 491 —

Casa de schimb valutar Bucharest Exchange House- Agenția Sibiu

avind puncte în Piața Mare și Parcul Tineretului, deschise zilnic între orele 8—20, sîmbătă 8—14, vă oferă cel mai avantajos schimb valutar.

MONEDA	Cumpărare Com- — lei — ston	Vînzare Com- — lei — ston
U.S.D.	438.6	0 438.6 49.99
B.M.	277.48	0 277.48 49.99
F.S.V.	307.4	0 307.4 49.99
B.S.	680.5	0 680.5 49.99
LIT	0.309	0 0.309 49.99
FFR.	81.3	0 81.3 49.99
F.B.	13.4	0 13.4 49.99
O.S.	39.4	0 39.4 49.99

— 471 —

Considerațiile unei americance despre români

În Statele Unite ale Americii noi avem o sărbătoare numită Ziua Recunoștinței. Ea are loc în ultima zi de joi a lunii noiembrie. Tradiția a pornit de la primii europeni stabiliți în America. Inițial ei au sărbătorit recunoștința lor că au supraviețuit primilor ani duri de viață nouă. La această sărbătoare, în prezent, noi obișnuim să fim recunoscători pentru lucrurile simple, pe care atât de des considerăm că ni se cuvin. Aducem mulțumiri pentru viața, familia noastră, sănătate și prieten. De asemenea pentru țara și libertățile de care ne bucurăm.

Recent m-am întrebat pentru ce aș aduce mulțumiri dacă aș fi româncă. Desigur, pentru multe din lucrurile pentru care americanii sînt recunoscători, ar putea fi și românii: viața, familia, sănătate și prieten. Deși perioada de acum este grea din

foarte multe puncte de vedere, există însă posibilitatea de a ajuta la formarea unui nou sistem politic. Acest sistem s-ar putea să însemne mai multă angajare personală, dar să vă asigure mai multă libertate.

Totuși, dacă aș fi româncă, aș fi în primul rînd recunoscătoare Domnului pentru poporul român. Consider că majoritatea românilor nu se apreciază destul pe ei înșiși. Cea mai mare parte dintre români au despre ei ceea ce noi, în Statele Unite, numim „A low self — image”, adică imaginea pe care o au despre ei, e mai puțin bună decît sînt ei în realitate. Am observat că de multe ori vi se pare că nu meritați lucrurile bune și că nu sînteți capabili să faceți lucruri bune... ceea ce este greșit. Românii au multe calități și virtuți pe care nu le apreciază la adevărate lor valoare și pentru care nu sînt recunoscători.

Dumneavoastră sînteți deosebit de ospitalieri și știți cum să faceți un vizitator să se simtă bine, venit în casa dumneavoastră. Sînteți plini de resurse și mai presus de orice aveți o remarcabilă putere de a îndura. Credința mea este că poporul e cea mai importantă resursă a unei țări și că această resursă trebuie folosită pentru dezvoltarea țării.

Mi-ar plăcea să văd că ospitalitatea și ingeniozitatea poporului român sînt folosite de actualii conducători într-un mod nou. Conducătorii dumneavoastră ar putea folosi aceste calități ale poporului român pentru a ajuta la crearea de noi resurse, care să vă ușureze viața. De sărbători și de Anul Nou aș aduce mulțumiri lui Dumnezeu pentru dumneavoastră, pentru ceea ce sînteți, ca indivizi și ca popor.

Sister Mary ROSE

Încheierea anului aniversar Brukenthal

(urmare din pag. I)

măni interbelici; Artiști sași interbelici: Vițuțoarea străvechi pe meleaguri sibieni; Mișcarea culturală și națională în Transilvania; Călătoria între cunoaștere și aventură; El și ea; Dimorfismul în lumea animală; Caravagismul în pictura europeană; Omul și ciuperca; Medalia Casei de Habsburg; William Hogarth; America — America; Nobel; Mineralele din România în colecția lui Samuel von Brukenthal; Muzeul Brukenthal — 175 de ani.

Din nefericire asupra întîlnirii, ce ar fi trebuit să fie festive, s-a abatut o umbră de tristețe cauzată de intențiile Primăriei municipiului Sibiu de a evacua Muzeul de Istorie pentru a reintra în posesia spațiului acestuia. Această clădire, cunoscută și sub numele de Casa Altenberger, a fost achiziționată de magistratul orașului la 1545. În 1897 s-a cumpărat și clădirea de pe colț (str. Mitropoliei) pentru a fi folosită ca primărie. La 1936 în această clădire se mută primii locatari, la care se adaugă în 1940 refugiați din Ardealul de nord, iar în 1941 refugiați din Basarabia. În 1947 mai este folosită (ca primărie) doar partea din față, pentru ca în 1948 clădirea să fie abandonată. În 1963 o parte din birourile Muzeului Brukenthal se mută în această clădire,

iar în 1967 se încep lucrările de restaurare pentru a se putea găzdui Muzeul de Istorie. De menționat că în cadrul acestor lucrări, structura clădirii a fost dezvelită pînă la cărămidă, efectuîndu-se o întreagă gamă de lucrări de consolidare, inclusiv mărirea spațiului din turnul de locuit, care a fost adus la forma sa inițială prin ridicarea lui cu un nivel. Problemele au început, în mod paradoxal, după 1989 cînd, tot mai des, s-a afirmat că aici s-a organizat doar un muzeu pentru Ceaușescu (ca și cînd exista vreun muzeu din țară care să nu fi fost obligat să facă acest lucru). Schimbarea destinației acestei clădiri dovedește „un total dezinteres față de cultură”, iar „cine aprobă o astfel de schimbare se descalifică total” — au opinat cei prezenți. Dacă în 1989 toată lumea era plină de speranță față de un posibil reviriment cultural, acesta nu numai că nu s-a produs, ci, încetul cu încetul, s-a transformat în indiferență, iar apoi în ignoranță agresivă. Să sperăm totuși că un asemenea act anticultural nu se va produce, bunul simț primind în fața unei decizii pripite.

Înainte de a încheia, dorim să adresăm colectivelor din muzeele Sibiului un Crăciun și un An Nou fericit, cu speranța ca anul ce vine să-l scutească de griji și probleme de felul celor de mai sus.

Scumpirea biletelor de călătorie

Idei vor fi fost prin alte zări, încă din vremuri mai vechi decît Hypodammos din Milet iar la noi poate prin capul citorva cărvunari sau mai tirziu falansteriștilor, al unor pașoptiști liberali (înjurati, pe atunci, drept comunisti) și în mod sigur în cercurile intelectuale sau muncitoare social-democrate, dar sîmînța a fost pusă abia la 8 mai 1921 (înființarea PCR). A încolțit, a crescut, a înflorit și a rodit. Am asistat săptămîna trecută la Consiliul Primăriei. Problemele existente pe ordinea de zi, ca de altfel și oamenii consiliului, erau dintre roadele acelei sîmînțe, de la dl. Botezan, burghezul roșu, pînă la dl. Maxim, fostul deținut politic.

Dacă șoferii fostului ITS se comportă anarhic sau, după cum constată cu superioritate dl. Botezan, „revoluționar” este pentru că sînt niște dezrădăcinați, inghesuiți în lagăre de subsistență — numite cartiere — sălbăticiți și abrut-

zați de muncă, de lipsuri, de promiscuitate. Sînt așa pentru că așa i-a modelat partidul comunist!

Directorii societăților de gospodărie comunală acuză populația că răstoarnă gunoile prea adesea lîngă lăzile de gunoi, chiar dacă pe capacul din spate ar fi loc suficient, că lasă apa deschisă fără grijă — fie rece, fie caldă — că rupe, strică, sparge, murdărește, scuipă, pișă etc. orlunde și orice.

Acest adevăr nu poate fi negat, el este rodul politicii educaționale antinaționale (dar cu naționalism fals) antifirești și anticreștinești — ceea ce pentru europeni este tot împotriva firii culturale.

Tot ceea ce au executat comunistii pentru folos comun este de proastă calitate: autobuze, troleibuze, piese, anvelope, ulei, motorină, țevi pentru apă („ar fi o prostie să schimb țevile de fontă din 1908 cu țevi de oțel de azi, că astea într-o jumătate de an

sînt stricate”, declară dl. ing. Solomon).

S-au votat propunerile de prețuri pentru servicii prestate către populație întrucît ele decurg din actele normative emise la guvern și căruia Primăria i se subordonează.

Biletele de autobuz, de troleibuz și de tramvai se vor dubla, deci, din centru la Cimitir, din 15 lei devin 30 lei, de la Cimitir la Fabrica Dumbrava și de aici în Răsinari, de la 10 lei, la 20 lei și de la 20 lei la 40 lei. Serviciile acestea către populație semnifică, prin ele însele, nivelul de civilizație și vor fi într-un continuu declin cu tot efortul angajaților. Materialele sînt de slabă calitate, tehnologiile sînt vechi iar resursele financiare sînt în continuă eroziune.

Avem condițiile de a o duce tot mai rău. Cîta vreme totuși îi dau în țara asta comunistii d-lui Iliescu nu vă așteptați la mai bine.

Ion UNGUREANU